

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Nedlæggelse af Ning Herreds Jurisdiktion og Ansættelse af en Strafferetsdommer i Aarhus.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2533 ff.)

Sagen sattes under Forhandling.

Høegh-Guldberg: Denne Sag har jo tidligere i en noget anden Skikkelse gennagne Gange foreligget for det høje Ting. Denne Gang omfatter det jo to Ting, baade Nedlæggelsen af Ning Herreds Jurisdiktion og Ansættelsen af en Strafferetsdommer i Aarhus. Jeg skal tillade mig at behandle dem hver for sig. Hvad Spørgsmaalet om Ansættelsen af en Strafferetsdommer i Aarhus eller, som man maaske ogsaa kunde kalde det, Delingen af Politimesterembedet angaar, er det jo en Sag, som frembyder sig med voksende Nødvendighed. Den har her i Tinget de tre Gange, den har foreligget, faaet et bestandig mindre gunstigt Udfald. Den første Gang, den forelaa, i December 1895, blev den underkastet en 1ste Behandling; der blev nedsat et Udvalg, og i Marts 1896 afgav dette Udvalg en Beretning, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal tillade mig at oplæse: „Udvalgets Flertal har udarbejdet en Række Ændringsforslag, som Ministeren i en Konference har tiltraadt. Paa Grund af Tidens Fremrykthed har man dog anset det for rigtig ikke at forsøge Sagen ført til Ende i indeværende Samling“. Det lød jo meget lovende, og man kunde deraf fristes til at tro, at Forslaget med de af Ministeren tiltraadte Ændringer ret let og lempelig vilde gaa igennem i den kommende Samling. Det blev saa fremsat igen i Oktober 1896, og da udtalte et indflydelsesrigt Medlem af dette Ting Haabet om, at det maatte kunne „lykkes i denne Samling at faa noget ud af denne Sag“; men imidlertid, dette Haab skuffedes, idet der vel blev nedsat et Udvalg, men fra dette Udvalg kom ingen Beretning. Sagen blev saa fremsat igen af Ministeren i 1897, og da Ministeren ved Fremlæggelsen udtalte, at han paa Grund af det, der var bemærket af det nys omtalte Medlem ved Sagens 1ste Behandling det foregaaende Aar, saa nogenlunde tillidsfuldt paa Sagen, udtalte dette Medlem, hvad jeg ligeledes med den højtærede Formands Tilladelse

skal oplæse: „Det er ganske vist min Mening, at Behandlingen af dette Lovforslag i Aar skulde ende paa samme Maade i Aar, som det var Meningen i det Udvalg, der i Fjor blev nedsat om Sagen, at det skulde ende. Resultatet der var nemlig, at det overvejende Flertal i Udvalget blev enigt om at indstille, at Sagen skulde — for at referere det i al Korthed — vente, til Spørgsmaalet kunde løses sammen med Retsreformen.“ Der sigtes herved til Løfteparagraffen i Grundloven af 5te Juni 1849, § 79, men det har jo vist sig, at der er hengaaet 49 Aar siden den Tid, uden at man egentlig er kommen Udførelsen af denne Sag, Offentlighed og Mundtlighed i Retsplejen og Nævninger i politiske og Misgerningssager m. v., nærmere, saa at udskyde denne lille Sag om en Strafferetsdommer i Aarhus, indtil man kunde enes om Retsreformen, dette store, vanskelige Spørgsmaal, er jo ganske vist at skyde den ud, kan man sige, naar man ser tilbage til Fortiden, til en i hvert Fald usikker Fremtid. Denne lille Spire af Haab, der altsaa har været om, at dette Lovforslag skulde kunne komme igennem, visnede, hvad der fandt sin Bekræftelse ved, at det Udvalg, der blev nedsat, heller ikke afgav nogen Beretning. — Jeg tror, man tør sige, som jeg allerede har bemærket, at Sagen maa komme igen og komme igen med mere og mere tvingende Nødvendighed, fordi det Embede, hvorom der er Tale, virkelig dels er saa stort og fremdeles saa stærkt voksende, at det næppe er fuldt forsvarligt, og der næppe er fuld Mening i længer at beholde det udelte. Naar man ser paa den Oversigt, der ledsager nærværende Lovforslag, og som jo kun omfatter nogle af de retslige Forretninger, som ere tillagte Embedet og nærmere ere specificerede, og man drager Summen af disse for hvert Aar sammen, bliver Resultatet, at i 1874 udgjorde disse Forretningers Antal ved Embedet 3,238, 4,830 i 1884, 6,207 i 1894 og 7,848 i 1897. Man vil se, at de i disse nogle og tyve Aar have mere end fordoblet sig. Vil man se alene paa Rets-, Politi- og Straffesagerne viser det sig, at medens de for 1870—74 udgjorde et Antal af 3,915, vare de i Tidsrummet 1880—84 voksede til 6,322, og fra 1890—94 til 8,196. For en enkelt af disse Forretningers Vedkommende kan jeg føre Statistikken lige ned til Dato. Hvis vi se paa de offentlige Politiretssager, udgjorde disse i 1874 kun et Tal af 611, medens de i 1897 ere voksede til 1,945, altsaa blevne omtrent 3¼ Gang saa